

Logika wiedzy definiowana semantyką wiążącą

TOMASZ JARMUŻEK
KATEDRA LOGIKI, UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA,
TORUŃ, POLSKA
JARMUZEK@UMK.PL

Postawy propozycjonalne są postawami podmiotów względem sądów. Przykładami postaw propozycjonalnych są wiedza, przekonanie czy wątplenie.

Logika epistemiczna, jako dział logiki filozoficznej, stawia sobie za zadanie zdefiniowanie formalnych kryteriów poprawnego wnioskowania o postawach propozycjonalnych podmiotów, a więc o tym, jakie wnioski na temat postaw propozycjonalnych podmiotów można poprawnie wyciągnąć na podstawie wyjściowych faktów.

Istotną wadą logiki epistemicznej, która bazuje na semantyce możliwych światów, jest brak kontroli nad atrybucją logicznych konsekwencji przekonań podmiotu. Skutkuje to między innymi tak zwanym *problemem wszechwiedzy*, który polega na tym, że podmiot zna wszystkie logiczne konsekwencje swojej wiedzy.

Pomimo tego, że na wiele sposobów próbowano usunąć problem wszechwiedzy, to jednak fundamentem tego problemu jest — jak się zdaje — użycie do modelowania postaw propozycjonalnych semantyki możliwych światów, która w kontekście logiki epistemicznej nie jest ani intuicyjna, ani filozoficznie uzasadniona.

W wystąpieniu zarysujemy nowe podejście, bazujące na logice wiążącej, której semantyka wydaje się idealnie pasować do formalnego ujęcia takich intencjonalnych zjawisk, jak wiedza czy przekonania. W relacji tej istotną rolę odgrywa czynnik uzasadnienia, który jest ignorowany w klasycznym podejściu do logiki epistemicznej. Dlatego też dwuargumentowa relacja ‘bycia co najmniej tak samo dobrze uzasadnionym, jak’ — zdefiniowana na produkcie kartezjańskim formuł — stanie się pojęciem fundującym semantykę Wiążącej Logiki Epistemicznej.

Pokażemy, że podejście to jest bardziej elastyczne oraz filozoficznie bardziej interesujące niż podejście tradycyjne, oparte o semantykę możliwych światów. Ponadto, może ono być łatwo rozszerzone na kolejne, bardziej złożone problemy, związane z logiczną reprezentacją oraz wnioskowania o interakcjach:

- (a) wiedzy/przekonań wielu podmiotów
- (b) wiedzy/przekonań grup podmiotów
- (c) innych postaw propozycjonalnych.

Na końcu wystąpienia zaprezentujemy metalogiczne zagadnienia dotyczące Wiążącej Logiki Epistemicznej, a więc np. takie problemy, jak: teoria dowodu, zgodność, pełność czy problem rozstrzygalności.